

ІННОВАЦІЙНА АКТИВНІСТЬ – ЗАПОРУКА РОЗВИТКУ КОМПАНІЙ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Вознюк М.А., аспірант*,

Національний університет харчових технологій, м. Київ, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-1468-4807>

Голобородько В.П., аспірант,

Національний університет харчових технологій, м. Київ, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0001-6411-1805>

В умовах кризи та зростання факторів ризику інновації виступають запорукою функціонування та розвитку сучасних підприємств. Питанням інновацій та інноваційному розвитку підприємств присвячено багато наукових праць, як вітчизняних, так і закордонних вчених. Однак, значної уваги потребують питання інноваційної активності підприємств певної галузі, враховуючи специфіку діяльності, стан розвитку та перспективи подальшого функціонування в умовах сучасних викликів.

На початку 2022 року, компанії частково були змушені пригальмувати інноваційні проекти, що пов'язано з невизначеністю та ризиками зовнішнього середовища. Проте, з часом, інноваційні процеси відновилися, що було викликано необхідністю подальшого розвитку навіть в надскладних умовах функціонування.

Власники бізнесів стверджують, що зміна умов господарювання, звичайно позначилася на функціонуванні компаній, при виборі та імплементації проєктів відбувається концентрація саме на тих інноваціях, які дають найвищий ефект при найменших витратах ресурсів, тобто доводиться обирати пріоритети та, на жаль, найчастіше відмовлятися від високовитратних інноваційних проєктів [1].

Враховуючи специфіку діяльності підприємств харчової промисловості та галузеві особливості їх функціонування найбільш поширеними інноваційними проєктами є проєкти екологізації виробництва, підвищення якості продукції/послуг та проведення техніко-технологічних змін. Вибір пріоритетності та доцільності реалізації проєктів базується на обґрунтуванні ключових техніко-економічних показників, ступеня ризику їх впровадження, обґрунтування їх впливу на діяльність певного суб'єкту господарювання.

* Науковий керівник – Скопенко Н.С., д.е.н., професор

Nestlé стала першою мультинаціональною компанією, що оголосила про нові інвестиції після початку повномасштабної війни та розпочала будівництво нової, четвертої, фабрики на Волині, у Смолигові. Розмір інвестицій у нове виробництво становить 40 млн швейцарських франків [2]. В її інвестиційному портфелі є різні проєкти, що покривають екологію, оновлення продукції тощо. Яскравим прикладом слідування сучасним тенденціям екологізації виробництва є намір зробити 100 % пакування придатним для вторинного перероблення (з 85 % широко перероблюваного, 13 % призначеного для вторинного перероблення та 2 % непридатного для перероблення). Зараз 98 % пакування Nestlé призначено для вторинного перероблення. З 2018 року компанія скоротила забір води на 21 % на всіх об'єктах, а до 2025 року має наміри досягти нульові викиди парникових газів [3].

В той же час компанія випроваджує інноваційні продукти, розширюючи існуючий асортимент продукції. Серед найпомітніших новинок Nestlé – холодний концентрат кави Nescafé, запуск концентрату еспресо, що дозволяє приготувати преміальну каву в домашніх умовах, додаючи концентрат до молока або води. Ще однією важливою інновацією став вихід на широкий європейський ринок компостованих капсул для кави, які вперше були запуснені у Швейцарії. Згідно зі звітом за першу половину 2024 року, загальний обсяг продажів групи Nestlé зріс на 2,1 %. Найбільший внесок у це зростання зробив сегмент кави [4].

МХП також трансформується у клієнтоорієнтовану, інноваційну компанію. МХП побудував унікальну та ефективну модель циркулярної економіки. В процесі діяльності підприємств групи МХП утворюються органічні відходи, які ефективно використовуються для виробництва «зеленої» енергії на двох біогазових комплексах. Компанія має амбітну ціль – стати вуглецево-нейтральним бізнесом до 2030 року. МХП оголосило конкурс «МНР Innovation lab: Декарбонізація», метою якого є випробування на базі МХП найінноваційніших рішень для мінімізації вуглецевого сліду. Дані проєкти мають покрити наступну проблематику: відновлення родючості ґрунтів, удосконалення органічних добрив після біогазового виробництва, інноваційні методи внесення добрив та обробки землі з мінімальним механічним впливом на ґрунт та скороченням викидів парникових газів, використання «зеленого» CO₂ в агронапрямку, інноваційне ресурсозберігаюче та екологічне пакування [5].

Загалом холдинг відкритий до ідей та готових проєктів у трьох напрямках [6]:

– Бізнес-моделі. Нові бізнес-моделі та партнерства пов'язані із досвідом споживача: замовленням, приготуванням, купівлею, доставкою. Актуальні проекти, пов'язані із сучасними трендами роботи готелів, ресторанів, кафе.

– Сервіси. Нові послуги, що покращують клієнтський досвід на всіх етапах.

– Продукти. Нові продуктивні рішення, технології, що задовольнятимуть потреби українців та потенційно будуть комерційно успішними.

Залучення молоді та всіх небайдужих до покращень функціонування бізнесу та збереження навколишнього середовища дає поштовх компаніям реалізовувати інноваційні рішення та ставати більш динамічними та конкурентоспроможними суб'єктами господарювання.

Отже, інноваційна активність є важливим аспектом розвитку компаній харчової промисловості, оскільки вона дозволяє підприємствам адаптуватися до змінюваних умов ринку, підвищувати ефективність виробництва, знижувати витрати, а також задовольняти зростаючі вимоги споживачів щодо якості та безпеки продукції.

Література:

1. Самойленко І. Інновації під час війни: пауза чи ще більше зосередження? *Зерно*. № 3-4. 2022. URL: <https://www.zerno-ua.com/journals/2022/№3-4-2022/innovaczi-pid-chas-vijni-pauza-chi-shhe-bilshe-zoseredzhennya/> (дата звернення: 22.01.2025).

2. Працюємо на розвиток агропродовольчої індустрії України. Як Nestlé завершує рік і що планує в наступному. *Forbes*. 2023. URL: <https://forbes.ua/leadership/pratsyuemo-na-rozvitok-agroprodovolchoi-industrii-ukraini-yak-nestle-zavershue-rik-i-shcho-planue-v-nastupnomu-26122023-17914> (дата звернення: 22.01.2025).

3. Ми прагнемо готувати сніданки й позитивно впливати на навколишній світ. *Nestlé Céréales*. URL: <https://www.nestle-cereals.com/ua/our-promises/better-planet> (дата звернення: 22.01.2025).

4. З вітамінами, женьшенем та додатковим кофеїном: Nestlé активізувала інновації на ринку кави. 2024. *New food*. URL: <https://newfood.ua/2024/08/05/z-vitaminamy-zhenshenem-ta-dodatkovym-kofeynom-nestle-aktyvizovala-innovatsii-na-rynku-kavy/> (дата звернення: 22.01.2025).

5. Зменшимо вуглецевий слід разом! МНП Innovations. URL: <https://mhpinnovation.com> (дата звернення: 22.01.2025).

6. МНП Innovation Lab. *Mind*. URL: <https://mind.ua/education/1313-mhp-innovation-lab> (дата звернення: 22.01.2025).